

Ala xa masenyi

Annabi Yaki naxan sεbε

Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Annabi Yaki naxan sεbε Yuwifi danxaniyatεe ma naxee nu yensenxi jamanee kui. Na waxati, fee nu xɔrɔxɔxi Isayankae ma. Hali mangasanyi, a nu e jaxankatama. Ala Xaxili Sεniyenxi naxa yi masenyi fi Annabi Yaki ma alako a xa a sεbε, a xa findi limaniya ra danxaniyatεe bε, e xa e tunnabεxi Ala xa nɔndi kira xɔn.

Yi Kitaabui marasi gbegbe nan fima danxaniyatε birin ma. A a masenma ne won be a Ala xa fe falafe, a nun a xa sεriye rabatufe, e sese kerent mu a ra. Danxaniya mu findima nɔndi ra, xa a kanyi mu birama Ala xa yaamarie fɔxɔ ra a xa dunijneigiri kui. Yi Kitaabui naxε a danxaniya nun kewali fanyi nan jεrεma kira kerent xɔn ma. E mu nɔma fatande e bore ra.

Yi Kitaabui won nasima a lanma won xa jεrε ki naxε won ma danxaniya kui. A mu lanma won xa mixie rafisa e boore bε. Won xa won bore mali, won xa won bore binya, won xa won bore xanu. Won xa won dε suxu, wɔyεn kobi naxa mini won dε i. Won xa won tunnabεxi tɔɔrε kui, won man naxa won yεtε igbo. Won naxa won xaxili ti yi dunija ra. Fe birin kui, won xa won xaxili ti Alatala nan na.

Ala xa won mali alako won birin xa yi seriye
suxu a suxu ki ma. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Yaki naxan sεbε

*Tunnabexiya, danxaniya, nun Ala xa seriye
rabatufe*

¹ N tan Yaki nan yi ki, Ala nun a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa konyi. N bara wo xεεbu, wo tan Isirayila bօnsօe fu nun firinyi naxee yensenxi jaamanee ma.

² N ngaxakerenyie, wo xa sεewa tօore mooli birin kui, ³ barima wo a kolon a wo tօore naxan sօtօma danxaniya kui, a wo duluxtօma ne. ⁴ Wo xa duluxtօ han a rajonyi alako wo xa danxaniya xa tilin, wo xa findi mixi kamalixie ra, fefe mu luxi naxee xa fe ra.

⁵ Xa fahaamui mu na mixi nde yi ra wo ya ma, a kanyi xa Ala maxandi. A a sօtօma ne, barima Ala mixi birin kima a yiriwaxi ra a xa fonisireya ma. ⁶ Kօnօ fo mixi xa Ala maxandi danxaniya ra, a naxa siike, barima mixi siikexi luma ne alo mօrɔnyi, foye naxan bօnbօma, a a matutun. ⁷ Na kanyi naxa a majoxun a a se nde sօtօma Ala ra, ⁸ barima a xaxili mu tixi Ala gbansan xa ra, a sanyie na kira wuyaxi nan xօn.

⁹ Danxaniyatօ setare xa sεewa barima Ala bara a xa fe ite. ¹⁰ Kօnօ banna tan xa sεewa Ala to bara a xa fe magoro, barima a xa fe jօnma ne alo sansi fuge tofanyi. ¹¹ Soge xօnε na te, sansi lisima ne han a fuge bira, a xa tofanyi jօn. A na

na ki ne banna fan be. A na a xa walie kui temui naxε, a birima na læeri ne.

¹² Nεlexinyi na mixi be naxan a tunnabexima tɔɔrε kui, barima xa a bara ge na tɔɔrε raxande, Ala kisi xunnakeli firma ne a ma. Ala na nan laayidixi a xanuntenyie be.

¹³ Mixi ne wama tantanfe, a naxa a fala a Ala nan a ratantanfe, barima Ala mu birama fe jaaxi fɔxɔ ra, a man mu adama yo ratantanma fe jaaxi ra. ¹⁴ Adama yetε waxɔnfe jaaxi nan a ratantanma. Na nan a mabendunma han a a rabira. ¹⁵ Adama waxɔnfe jaaxi xa di findixi yunubi nan na. Yunubi fan na raba, a xa di findima faxε nan na.

¹⁶ N ngaxakerenyi xanuxie, wo naxa la wule ra. ¹⁷ Ki hagigε birin fatanxi Daali Mange nan na naxan na koore, naxan soge, kike, nun tunbuie daaxi, naxan mu masarama abadan. ¹⁸ A yetε sagoe ma, Ala bara won nakisi a xa nɔndi masenyi saabui ra, a won findi a xa die ra, alako won xa binyε sɔtɔ dangife a xa daalise birin na.

¹⁹ N ngaxakerenyi xanuxie, wo xa yi wɔyεnyi mε: Wo birin xa wo tuli mati wo bore ra, wo naxa gbata wɔyεnyi ra, wo bɔŋε naxa te mafuren na, ²⁰ barima adamadi xa xɔnε mu a tutunma Ala xa tinxinyi ma. ²¹ Na na a ra, wo xa tondi fe jaaxi nun fe kobi mɔɔli birin nabade. Wo xa wo yetε magoro, wo xa nɔndi suxu naxan bara masen wo be, barima na nan nɔma wo rakiside.

²² Wo xa Ala xa masenyi rabatu. Xa wo a rame gbansan kɔnɔ wo mu a raba, wo bara wo yetε madaxu. ²³ Xa mixi nde Ala xa masenyi rame, kɔnɔ a mu bira a fɔxɔ ra, a luma ne alo mixi naxan a yatagi matoma kike ma, ²⁴ a fa siga, a

нεεμу a yatagi ma a na ki naxε. ²⁵ Kōnō mixi naxan Ala xa sεriyε kamalixi matoma a fanyi ra, a a tunnabexi, a mu нεεμу sεriyε ma kōnō a a rabatu, na kanyi barakama nε. Ala xa sεriyε хօreya fima nε adamadie ma.

²⁶ Mixi yo a yεtε mαjəxun diinela ra, kōnō a mu a dε nəxi, na kanyi na a yεtε madaxufe nε. A xa diine tide yo mu na. ²⁷ Diine fixe naxan nafan Baba Ala ma, a tan nan ya: won xa mεεni kiridie nun kaapε gineε ma e xa tօore kui, dunipa fe man naxa wo madaxu.

2

Mixi rafisafe a boore bε

¹ N ngaxakerenyie, wo naxa mixie rafisa e boore bε, barima wo danxaniyaxi won Marigi Isa Nօrε Kanyi nan ma, Ala xa Mixi Sugandixi.

² Wo xa wo mαjəxun yi ma: Mixi nde naxa fa wo malanxi dənnaxε, xurundε xεεma daaxi na a bεlexε ra, dugi tofanyi ragoroxi a ma. Setare fan naxa fa, dugi fori tojaaxi ragoroxi a ma. ³ Xa wo dugi tofanyi kanyi xεεbu a fanyi ra, wo fa a fala a bε, «I magorode fanyi nan yi ki,» kōnō wo fa a fala setare tan bε, «Ti mənni,» xa na mu a ra, «Дəхə bəxi, n bun ma be,» ⁴ wo mu mixi rafisaxi a boore bε xε na ki? Wo mu jərəxi mαjəxun kobi xa ra na ki?

⁵ N ngaxakerenyi xanuxie, wo wo tuli mati n na. Ala bara mixie sugandi naxee findixi setaree ra dunipa ki ma, alako e xa findi bannamixie ra danxaniya ki ma. Ala bara e sugandi alako e xa findi kətongoe ra a xa mangεya kui. Na nan laayidixi mixie bε naxee Ala xanuxi. ⁶ Kōnō wo

tan, wo bara setaree mabere. Bannamixie xa mu wo tɔɔrɔma, e wo xanin kiitisa xɔn ma? ⁷ E tan xa mu wo Marigi xili fanyi rasɔtɔma?

⁸ Wo xa Mange Alatala xa seriye nan nabatu, alɔ a sɛbɛxi Kitaabui kui ki naxε, «I xa i boore xanu alɔ i yɛtε kan gundi.» Xa wo na raba, wo bara bira fe fanyi fɔxɔ ra. ⁹ Kɔnɔ xa wo mixi ndee rafisa e boore bε, wo bara yunubi raba. Seriyε nan wo makiitima, barima wo bara findi seriye matandilae ra. ¹⁰ Xa mixi seriye birin nabatu kɔnɔ a yire kerɛn matandi, na kanyi bara seriye birin matandi, ¹¹ barima naxan a falaxi, «I naxa yɛnε raba,» a tan nan man a falaxi, «I naxa faxε ti.» Hali i mu yɛnε raba, kɔnɔ xa i faxε ti, i findixi Ala xa seriye matandila nan na.

¹² Na kui, wo xa wɔyεn, wo man xa wo jɛrε alɔ naxee fama makiitide seriye ra naxan xɔrεya firma mixi ma. ¹³ Kiiti lɔxɔε, Ala mu kinikinima mixi ma naxan mu kinikini a boore adama ma. Kinikini senbe gbo kiiti be.

Danxaniya nun a kewali

¹⁴ N ngaxakerenyie, a tide yo mu na xa mixi a fala a a danxaniyaxi, kɔnɔ a mu kewali fanyi rabama. Yi danxaniya mɔɔli nɔma mixi rakiside? ¹⁵ Xa wo ngaxakerenyi mageli na a ra, lɔxɔε kerɛn baloe mu na a yi ra, ¹⁶ mixi nde fa lu wo ya ma a a fala a bε, «Siga, i naxa kɔntɔfili, i xa dugi nde ragoro i ma, i xa i dɛge,» kɔnɔ a fa lu a mu a xa kɔntɔfili ba, na kanyi xa wɔyεnyi tide yo mu na. ¹⁷ Danxaniya na na ki ne. Xa a mu mixi tutunma wali fanyie rabafe ma, a tide yo mu na.

18 Kōnɔ mixi nde nōma a falade, «I tan, danxaniya kanyi nan i ra, kōnɔ n tan fe fanyi raba nan n na.» Kata i xa i xa danxaniya masen n bε wali fanyi xanbi. N tan n ma danxaniya masenma i bε n ma kewali fanyi nan saabui ra.

19 I laxi a ra, a Ala kerēn na a ra. Na fan ki fanyi, kōnɔ hali jinnēe laxi na ra, e sērēn gaaxui ra.

20 I tan xaxilitare, i mu a kolon danxaniya naxan mu kewali fanyi raminima, a tide yo mu na?

21 Munfe a niya won baba Iburahima naxa findi tinxintœ ra Ala ya i? A mu fatan a xa kewalie xa ma, a to a xa di Isiyaga fi Ala ma sērēxbade fari?

22 I bara a to, danxaniya nu walife nε a nun a xa kewali. Kewali nan danxaniya rakamalima.

23 Na kui, a naxa raba alɔ a sēbēxi Kitaabui kui ki naxε, «Iburahima naxa la Ala ra. Alatala fan naxa na findi tinxinyi ra a bε.» Iburahima xili naxa fala «Ala xanuntenyi».

24 Wo bara a to, adamadi xa kewali findima tinxinyi nan na a bε, a xa danxaniya gbansan xa mu a ra.

25 Langoe gine Raxabi fan xa kewali xa mu findi tinxinyi ra a bε, a to xεεrae rasεnε a xonyi, a kira masen e bε e e gima naxan na?

26 Mixi nii na siga, a fate faxama nε. Na kui, xa kewali fanyi mu na, danxaniya fan jōnma nε.

3

Adama wɔyεn ki

nun xaxilimaya naxan kelima koore ma

1 N ngaxakerenyie, a mu lanma mixi wuyaxi xa findi karamɔxɔ ra wo ya ma, barima karamɔxɔe fama makiitide nε a xɔrɔxɔe ra dangi mixi gbεtεe

ra. ² Won birin tantanma fe wuyaxi ma. Xa mixi nde mu tantanma a xa woyenyi kui, a mu tantanma dede. Na kanyi noma a yete birin suxude tinxinyi kui. ³ Mixi na wa soe xa a waxonfe raba, a karafoe nan nasoma a de i. Na nan noma a fate birin nañere. ⁴ Kunkui fan na na ki ne. Hali kunkui belebele, foye xungbe naxan tutunma, mixi a rajerema feya xurudi nan na, a a ragi a na wa sigafe dennaxe. ⁵ Nenyi fan xurun, kono a fe igboma.

Wo a mato, te dondoronti di noma wondi belebele gande. ⁶ Te nan na nenyi fan na, naxan findixi dunipa fe kobi ra. Fate birin noxoma fe jaaxi ra a xa wali saabui nan na. Mixi nenyi noma te sode a xa dunineigiri birin na, barima te nan na nenyi ra, te naxan kelima yahannama. ⁷ Adamadi noma daalise mooli birin xurude. Sube xaañee, xone, bubusee, nun baa ma yexee, adamadi bara e birin xuru, ⁸ kono mixi yo mu noma adamadi nenyi xurude. Xone na a ra naxan ma lintanyi mu danma, naxan xa kasare mu jona. ⁹ Won won Baba, won Marigi, batuma nenyi kerenyi naxan na, won man adamadi dankama a tan nan na, Ala naxan daaxi a yete misaali ra. ¹⁰ N ngaxakerenyie, dube nun danke minife de keran na, a mu fan. ¹¹ Ye xone nun ye bexi noma minide dulonyi keran na? ¹² N ngaxakerenyie, xore bili noma tugi bogi raminide? Mangoe bili noma xore bogi raminide? Føxe ye minima dulonyi naxan na, ye bexi mu minima menni ra.

¹³ Nde findixi fahaamula nun xaxilima ra wo ya ma? A xa na masen a ñere ki fanyi nun a xa

kewalie ra, a naxee rabama bɔjε bεxi kui, naxan fatanxi fahaamui ra. ¹⁴ Xa tɔ̄nε jaaxi nun mile na wo bɔjε kui, wo naxa wo yεtε igbo na fee kui, wo naxa nɔ̄ndi masara wule ra. ¹⁵ Na xaxili mɔ̄cli mu kelixi koore xε. A kelixi dunija nε, Ala kolontareya, nun Ibulisa ma. ¹⁶ Tɔ̄nε nun mile na dɛnnaxε, ya isoe nun fe kobi mɔ̄cli birin toma na nε. ¹⁷ Kɔ̄nɔ fahaamui naxan kelixi koore ma, a sεniyεn, a mixi bɔjε sama, a dinεma, a kinikinima, a kewali fanyi raminima, a mu mixi rafisama a boore bε, a mu filankafuija rabama. ¹⁸ Maale bogi minima a garansanma bε ki naxε, tinxinyi fan minima mixi bε na ki nε naxan birama lanyi nun bɔjεsa fɔ̄xɔ ra.

4

Waxɔ̄nfe nun yεtε igbona

¹ Wo sɔ̄nxɔma, wo gerema. Na rakelima mun ma? A mu kelima wo waxɔ̄nfe kobie xa ma naxee e boore gerema wo bɔjε kui? ² Wo wama se nde xɔ̄n, kɔ̄nɔ wo mu a sɔ̄tɔma. Wo faxε tima, wo mila wo boore xa se ma, kɔ̄nɔ wo mu nɔ̄ma wo waxɔ̄nfe sɔ̄tɔde. Wo sɔ̄nxɔma, wo gerema, kɔ̄nɔ na birin, wo mu sese sɔ̄tɔma barima wo mu Ala maxandima. ³ Wo na Ala maxandi fan, wo man mu sese sɔ̄tɔma, barima wo xa maxandi mu fan. Wo maxandi tima alako wo na naxan yo sɔ̄tɔ wo xa a rawali wo waxɔ̄nfe kobie kui. ⁴ Wo tan danxaniyateree, wo mu a kolon naxan dunija maxanuma na bara Ala findi a yaxui ra? Dunija xanuntenyi findixi mixi nan na naxan Ala xɔ̄nxi. ⁵ Wo mu Ala xa Kitaabui xa masenyi kolon? Ala wama nε won xaxili, a bara naxan fi won ma, a

xa bira a tan kerén nan fɔxɔ̄ ra. ⁶ Kɔnɔ̄ na birin kui, Ala xa hinne gbo dangi fe birin na. Kitaabui a masenma,

«Ala mu tinma yεtε igboe ra,
kɔnɔ̄ a hinnεma yεtε magore ra.»

⁷ Na kui, wo xa wo yεtε magoro Ala bε. Wo tondi Ibulisa bε, a fan a gima nε wo ya ra. ⁸ Wo wo maso Ala ra, a fan a masoma nε wo ra. Yunubitɔ̄ee, wo wo yεtε raseniyen. Filankafuie, wo wo bɔjε rafixε. ⁹ Wo wa, wo sunnun, wo nimisa. Wo xa yele xa findi wo bε wa ra, wo xa sεewε xa findi sunnuni ra. ¹⁰ Wo wo magoro Marigi bε, a fan wo xa fe itema nε.

¹¹ N ngaxakerenyie, wo naxa fe kobi fala wo bore xa fe ra. Mixi naxan fe kobi falama a ngaxakerenyi xa fe ra, a a yεtε rafisa a bε, na kanyi bara Ala xa seriye matandi. A a yεtε rafisaxi Ala xa seriye nan bε na ki. Xa i bara na raba, i mu na Ala xa seriye rabatufe xε, i na a matandife nε. ¹² Seriyesa kerén peti na a ra, kiitisa fan kerén peti na a ra. A tan nan nɔma mixi rakaside, a tan nan nɔma mixi ralɔ̄ede. Kɔnɔ̄ i tan, nde na i ra, i to i yεtε findixi i boore makiitima ra?

¹³ Wo wo tulí mati, wo tan naxee a falama, «To, xa na mu tina, muxu sigama nε taa nde, muxu nε kerén ti na yuleya raba kui, muxu geeni sɔtɔ̄.» ¹⁴ Wo na fe mɔɔli falama kɔnɔ̄ wo jan mu a kolon naxan fama rabade tina. Wo xa dunijεigiri findixi munse ra? Wo luxi nε alɔ̄ wuyenga naxan toma dendoronti, a fa lɔ̄e. ¹⁵ A lanma nε wo xa yi nan fala, «Xa Ala tin, muxu tina toma nε, muxu yi nun yi raba.» ¹⁶ Kɔnɔ̄ yεtε igboe nan na wo ra. Na mu fan. ¹⁷ Na kui, xa mixi

fe fanyi kolon a lanma a xa naxan naba kōnō a mu a rabama, na bara findi na kanyi bē yunubi ra.

5

Bannaya kobi

Tunnabexiya tɔɔre kui

Ala maxandife danxaniya ra

¹ Yakəsi wo wo tuli mati, wo tan bannae. Wo xa wo wa xui ite, barima gbaloe nan fafe wo ma. ² Wo xa bannaya xun bara rakana, wo xa dugie bara bɔrɔ. ³ Wo xa xεεma nun gbeti bara xɔrrixɔri. Na findima seede nan na wo xili ma, a a niya wo fate xa gan tε ra. Wo bara naafuli malan yi waxati, kōnō waxati dɔnxɔε na a ra. ⁴ Wo wo tuli mati, wo tan naxee tondixi wo xa xε xabae sare fide. Wo xa walikεe wa xui bara Ala, Daali Mange, tuli li. ⁵ Wo xa dunijεigiri kui, wo mu tɔnyi dɔxɔxi wo waxɔnfe sese ma. Wo wo yetε nan tun nalugama. Wo fa luxi ne alɔ xuruse turaxi a kɔn naxaba lɔxɔε ma. ⁶ Wo bara kiiti naaxi sa tinxintɔεe ma naxee mu nu tixi wo kanke, wo e faxa.

⁷ Na kui, n ngaxakerenyie, wo xa dijε han Marigi fa lɔxɔε. Wo xa a raba alɔ xesa a rabama ki naxε. A dijε han tunεbire, naxan a niyama sansi xa mɔ, a bogi. ⁸ Wo fan xa dijε. Wo xa limaniya, barima Marigi fa lɔxɔε bara makɔrε. ⁹ N ngaxakerenyie, wo naxa fe kobi fala wo bore xa fe ra, xa na mu a ra kiiti na sa, a mu fanma wo bε. A gbe mu luxi kiitisa xa fa. ¹⁰ N ngaxakerenyie, wo xa lu alɔ namijɔnnmε naxee

kawandi ti Marigi xili ra, e e tunnabexi töre kui. ¹¹ Won a kolon barake na mixi bε naxan a tunnabexima töre kui. Wo bara a mε Ayuba a tunnabexi ki naxε. Wo man bara a to Marigi naxan nabaxi a bε a xa töre dangi xanbi. Marigi xa xanunteya nun a xa kinikini gbo.

¹² N ngaxakerenyie, naxan dangi fe birin na, wo naxa wo kali koore ra, wo naxa wo kali bɔxi ra, wo naxa wo kali sese ra. Wo na «iyo» fala, a xa findi nɔndi ra. Wo na «ade» fala, a xa findi nɔndi ra. Xa na mu a ra kiiti na sa, a mu fanma wo bε.

¹³ Mixi na wo ya ma naxan töçrxi? A kanyi xa Ala maxandi. Mixi na wo ya ma naxan jεlexinx? A kanyi xa Ala tantu bεeti ra. ¹⁴ Mixi na wo ya ma naxan furaxi? A kanyi xa danxaniyatœ nama kuntigie xili, e xa Ala maxandi a bε, e xa ture nde maso a ma Marigi xili ra. ¹⁵ Ala maxandi naxan fatanxi danxaniya ra, a furema rayalanma ne. Marigi furema rakelima ne. Xa a bara yunubi raba, Marigi a xafarima ne. ¹⁶ Na kui, wo xa wo xa yunubie fala wo bore bε, wo xa Ala maxandi wo bore bε, alako wo xa yalan. Tinxitœ Ala maxandi naxan tima, na Ala maxandi xa wali senbε gbo. ¹⁷ Eliya nu findixi adamadi nan na alɔ won tan. A to Ala maxandi a bɔne birin na alako tune naxa fa, Ala naxa a xa dube suxu. Tune mu fa bɔxi jε saxan kike senni. ¹⁸ Na dangi xanbi, Eliya man naxa Ala maxandi tune man xa fa. Koore naxa tune bεnin, bɔxi sansie naxa bogie ramini.

¹⁹ N ngaxakerenyie, xa mixi nde wo ya ma a

bara nɔndi kira bεjnin, kɔnɔ mixi gbεtε fa a ti
kira fanyi xɔn ma,²⁰ wo xa a kolon, mixi naxan
yunubitɔe bama a xa yunubi fe ma, a bara a niya
yunubitɔe xa kisi, a xa yunubi birin bara xafari.

**Soso Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila
The Holy Bible in the Susu language of Guinea (Soso
Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila Bible)**

copyright © 2015 Mission Evangélique Réformée Néerlandaise et les
Traducteurs Pionniers de la Bible

Language: Susu

Contributor: Mission Evangélique Réformée Néerlandaise

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

f1d08866-ea3e-5b9b-b506-e7690c5c61d2